

Сценарій: „Святий Спас Прийшов До Нас”

Заключним святом літнього циклу є Спас. У серпні Спас крім 19-го, святкується ще двічі 14-го та 29-го. Це одне з найбільших хліборобських свят, його ще називали "Святом врожаю"

Свято-конкурс

В керамічній вазі – колоски жита, вівса, пшениці і квіти: васильки, чорнобривці, пом’яки... Навколо розміщені підноси, тарелі, глиняні мисочки, невеличкі кошики з овочами, фруктами, калачами. В глиняному посуді – бджолиний мед.

Дівчатка закінчують оформлювати виставку, ставлять надпис “Щедрі дарунки літа”.

До столу підходить ведуча (бібліотекар або вчителька).

ВЕДУЧА: Як гарно! Молодці, дівчатка! Ваша виставка грає різнобарвною веселкою. Чого тут тільки немає?!

I ДІВЧИНКА: Старались. Кожна з нас хоче бути переможцем конкурсу.

II ДІВЧИНКА: Я це свято дуже люблю. Правда, назва його - "Спас" мені не зрозуміла. Що воно означає?

ВЕДУЧА: На Русі свято відоме під назвою - Спаса, від слова "спаситель" (рятівник), яким православна церква іменує Ісуса Христа. А ще свято Спаса одне з найбільших хліборобських свят. Його називали також Святом врожаю. В цей день люди освячують в церкві овочі, фрукти, мед, гриби. Знахарки востаннє заготовляють лікарські трави: "Діва Марія це зілля сіяла, а Спас поливав - нам на поміч давав". До Спаса намагались зібрати всі зернові, щоб, відсвяткувавши, розпочати оранку полів під озимі...

(Вбігають хлопчики з саморобками: плетені з лози кошики, брилі з соломі, дерев’яні шкатулки, стільчики, гербарії, тощо).

ВЕДУЧА: Он які у нас хлопці здібні! Розташуйте свої саморобки ось на цьому стелажі. Трішечки пізніше журі передивиться їх і визначить переможців у конкурсі.

(Хлопці розкладають саморобки, дівчатка їм допомагають, роблять написи).

III ДІВЧИНКА: Чудове сьогодні свято! Свято родючості, плодоносності природи. Перший Спас - Маковія. У цей день освячують квіти, як символ красивого і корисного, а також плоди найяскравішої і найсильнішої з квіток - маківки. За легендою квітка маку оберігала дівочу красу та силу колоса в полі.

ВЕДУЧА: Скільки поетичних рядків присвячено квітці! А пісень! Ото I тур нашого свята-конкурсу - пісенний - і назвемо його - "переспіваночки". Хто більше знає пісень, в яких згадуються квіти. Давайте заспіваємо по одному куплету з них. [*\(Додаток 1\)*](#). Розділимося на дві команди: хлоп’ячу та дівчачу. Мама, тата, болільники можуть підказувати своїй команді, допомагати виконувати. І так, хто перший згадав?

(За результатами туру визначаються та нагороджуються переможці).

I ДІВЧИНКА: Ми з дівчатками вивчили танок з квітами. Ми його зараз для присутніх виконаємо. *(Танцюють танок з квітами в руках, а потім з словами “Даруємо вам ці квіти, щоб весело було жити” вручають своїм мамам, бабусям, які присутні на святі).*

ВЕДУЧА: Другий Спас - це свято овочів та фруктів. В цей день ми віддаємо шану вічній щедрості природи. Милують око, приваблюють погляд червонобокі яблука. Та їсти їх не можна, поки, за давніми віруваннями, їх не посвятьть у церкві 19 серпня - на Спаса. Тому це свято ще назвали Спас яблучний.

II ДІВЧИНКА:

Влітку ми попрацювали,
Вже й зібрали урожай.
Щедрії дарунки літа
Прославляють рідний край.
Де ще є такіі фрукти,
Виноград і кавуни,
Сливи, яблука і груші
Всі смакують залюбки.
А які в нас паляниці:
І рум'яні, і пухкі,
Які люди у нас здібні
До роботи й до гульні...
Пролетіли дні за днями,
Вже сьогодні свято Спас:
Готуй сани і кожуха,-
Пішло літечко від нас.

ВЕДУЧА: А які вірші ви знаєте про дари літа? Давайте проведемо II тур конкурсу на кращий вірш про дари природи, представлені на виставці. ([Додаток 2](#)).

(Журі підводить підсумки конкурсу, переможцю вручається приз – той овоч чи фрукт, про які вони розповідали у вірші).

III ДІВЧИНКА: Годі, годі розмовляти. Дітям вже пора й пограти!

I ГРА: "ВГАДАЙ". Дівчатка беруть по яблуку, ховають руки за спину, а хлопці вгадують в якій руці воно лежить. Коли хлопець угадав – дівчина дає йому яблуко. Якщо не вгадав – їсть його сама.

II ГРА: "ЗНАЙДИ КАВУН". Двом дітям зав'язують очі, кавун кладуть на підлогу. Вони присідають і шукають кавун. Хто знайде – тому він і буде. (Гру повторюють).

III ГРА: "ВІДГАДАЙ НА СМАК". Бажаючим зав'язують очі, і дають покуштувати шматочок садовини. Перемагає той, хто правильно назве всі фрукти.

ВЕДУЧА: Настав час провести III тур свята-конкурсу літературну вікторину "Що ти знаєш про свято Спаса?"

Запитання:

1. Які приказки, прислів'я і прикмети ви знаєте про Спас?

- Прийшов Спас – пішло літо від нас;

- Спас – усьому час;

- Прийшов Спас – бери рукавиці про запас;

- Як прийде Спас, то комарам урветься бас, а як прийде Пречиста – збере їх нечиста;

- Антонівка вродила – наступного року хліб уродить.

2. Яку ви знаєте легенду про піст "Спасівку"?

(Існує легенда, що 2 тижні посту перед Спасом є продовженням Великого посту. Бог призначив для Великого посту 9 тижнів, а святі отці почали просити Бога, щоб той розділив той піст на дві частини).

3. Що роблять люди, повернувшись з церкви в цей день?

(Врочисто сідають за стіл і розговляються: їдять свячені яблука з медом, - щоб садовина родила).

4. Чому жінки, у яких померли діти, не вживають до Спаса яблук?

(Існує повір'я, що в цей день Мати Божа роздає діткам на тому світі золоті яблука, а тим, чії батьки не дотримувались яблучного посту, - не дає. Каже: "Твоє яблуко свиня з'їла").

5. Яку обрядову їжу споживають в цей день?

(Вареники з яблуками і медом, галушки яблучні, яблучна бабка і яблучний соложеник).

6. Що будуть робити селяни, відсвяткувавши другий Спас?

(Розпочнуть оранку полів під озимі)

Додаток 1

Народні пісні:

В саду гуляла, квіти збирала; Зацвіла в юлині (Муз.нар., сл.Т.Шевченка); Зелененький барвіночку; Знайти синю квітку; Несе Галя воду; Ой волошки; Ой зацвіла рожа; Стелися, барвінку, низенько; Ти казала в понеділок; Чорні очки, як терен.

Авторські пісні:

Бузок цвіте (Муз. С.Каца. сл.А.Суркова); Веснянка (Муз. П.Козицького, сл.О.Олеся); Квіти для мами (Муз. М.Чембержі, сл.В.Пекура); Літо пізніх жоржин (Сл. Р.Братуня); Любисток (Муз. А.Пашкевича, сл. Д.Луценка); Материнська любов (Муз. І.Шамо); Ой ти, ніченько (Муз. А.Пашкевича); Розквітали яблуні в садах (Муз. М.Дремлюги, сл. М.Познанської); Святкова пісня (Муз. Ю. Рожавської, сл. Л.Коломієць); Хата моя, біла хата (Муз. А.Пашкевича); Червона рута (Муз. В.Івасюка).

[назад](#)

Додаток 2

С. Жупанин

ВИНОГРАД

Посадили виноград
Я і брат.
Виноград ми обкопали
І частенько поливали.
Виноград наш виростав,
Пишним став.
Доглядали виноград

Я і брат.
Пагони пускав угору,
Ми поставили підпору –
Буревій не рве лозу
У грозу.
А земля лозу плекає,
Грона соком напуває.
І збираєм виноград
Я і брат.

Н. Забіла

МОЯ ДИНЯ

Скопав я грядку сам-один
В городі біля тину.
Хотів зростить багато динь
Зросла ж одна-єдина!
Та ласував не я один,
А наша вся родина.
І всі хвалили як один
Мою єдину диню!

М. Білецький

КОЛИ КРАЩЕ?

Коли кавун найкраще рвати,
Щоб був смачний? - хтось запитав –
Як в нього хвіст зеленкуватий
Чи вже як сохнути він став?
У відповідь маленький Гриша
Почув од дідуся свого:
-Тоді він буде найсмачніший,
Як сам ти виростиш його.

В. Лучук

БОЧКА МЕДУ

Зранку ще метка бджола
В поле подруг привела.
Дружно бджоли працювали –
Цілий день нектар збирали:
Трохи з гречки,
З лип потроху,
З головайчиків, з гороху...
- Бочку меду - ось вам, люди!
- Друга бочка завтра буде!

М. Познанська

ЧИМ ПАХНЕ КОРОВАЙ?

А чому так радість сяє,
У очах діток малих.
Бо сьогодні - День врожаю
Коровай гостює в них.
Він шишканий і рум'яний,
Ліг на шитий рушничок.
А на тому короваї –

Солі білої дрібок.
І калини грона повні
Червоніють для прикрас...
- Короваю, гість шановний,
- Звідкіля прийшов до нас?
Пахне полем, колосками,
Цей хороший коровай,
В ньому праця тата й мами,
Що збирали урожай.

П. Ребро

НАЙСМАЧНІШІ ОГІРКИ

Ми весною на город ходили –
Огірки із мамою садили.
Потім огірки я доглядав –
І полов, і в спеку поливав.
Потрудився, друзі, я не марно:
Огірочки уродили гарно.
Повні, соковиті - аж хрумтять!
На галузці кожній - штук по п'ять!
Ціле літо я ходив їх рвати.
Пригощались ними всі хлоп'ята.
І мені, здається, я не їв
Кращих і смачніших огірків,
Ніж оті, що сам я доглядав –
І полов, і в спеку поливав!

П. Воронько

БАРАБОЛИН РІД

У картоплі-бараболі
Діти вирости у полі.
Як пішли ми їх збирати
Наносили два кагати.
Стільки діток там було,
Що в село ледь-ледь везло
Сто машин і сто підвід,
Отакий в картоплі рід.

Т. Коломієць

КАПУСТА

Поливалко-поливальнице,
На вгороді помагальнице!
Набери з криниці
Свіжої водиці,
Поливай капусту.
Щоб клалося густо,
Щоб вродила головата,
То буде що шаткувати!
Прийшла осінь на капусту,
Наробила тріску-хрусту.
Шаткувала шатківниця,
Розкладала, як годиться:
Голови - для діжки,
А листки - для кізки,

А качанці - дівчатку,
Що поливало грядку.

http://www.library.kherson.ua/activities/summer/summer_cvyyatiy_spas.htm